

DE MINIMIS สำหรับ การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ข้อท้าทายและข้อเสนอแนะ

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

Dreve du Rembucher 89
1170 Watermael-Boitsfort
Belgium
<http://brussels.customs.go.th>

การปรับเพิ่ม *de minimis* สำหรับ การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์: ข้อท้าทายและข้อเสนอแนะ

บทสรุปผู้บริหาร

ในปี 2542 (ค.ศ. 1999) เมื่ออนุสัญญาเกียวโตฯ (ฉบับปรับปรุง) มีผลใช้บังคับ การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเติบโต และปริมาณสินค้าขนาดเล็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ อนุสัญญาเกียวโตฯ (ฉบับปรับปรุง) จึงบัญญัติให้ศุลกากรกำหนด *de minimis* เพื่อยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า *de minimis* ดังกล่าว (Transitional Standard 4.13) นอกจากนี้ ศุลกากรที่ใช้ระบบ *de minimis* ได้นำ WCO Immediate Release Guideline (IRG) ไปใช้ปฏิบัติด้วย โดย IRG กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำแดงสินค้าแบบย่อ (consolidated declaration) ซึ่งอาจเป็นบัญชีสินค้า ใบตราส่งสินค้า ใบขนสินค้า หรือรายการสินค้าคงคลัง บทความนี้เกี่ยวกับ

การพิจารณาเพิ่ม *de minimis* สำหรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สินค้าที่จัดส่งทางไปรษณีย์ ซึ่ง The United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) ได้รวบรวมไว้ล่าสุด

การกำหนด *de minimis* เป็นอำนาจของแต่ละประเทศที่จะกำหนดเท่าใดและใช้เกณฑ์อะไรบ้าง เช่น อาจกำหนด *de minimis* ตามราคาของสินค้าหรือตามค่าภาษี บางประเทศที่กำหนด *de minimis* จากค่าภาษีมี *de minimis* ที่ไม่เท่ากันระหว่างภาษีศุลกากรและภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือบางประเทศกำหนด *de minimis* สำหรับสินค้าทั่วไปและสินค้าประเภทของขีปนาวุธที่ไม่เท่ากัน รวมทั้งมีข้อยกเว้นสำหรับสินค้าบางประเภทที่ไม่เข้าเกณฑ์ *de minimis* ด้วย เช่น หนังสือ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และเครื่องตีมแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ *de minimis* คือ ควรกำหนด *de minimis* ไว้ที่ระดับใด เนื่องจากการบริหารจัดการเอกสาร ไม่ว่าจะในรูปแบบกระดาษและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่างมีต้นทุนที่สูงสำหรับทั้งรัฐและผู้ประกอบการ ไม่ว่าสินค้านั้นจะเป็นสินค้าที่ต้องเสียภาษีสูงหรือไม่เสียภาษี ด้วยเหตุนี้ ในกรณีที่มีมูลค่าสินค้าและภาษีต่ำกว่าต้นทุนในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี จึงอาจไม่คุ้มค่ากับทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไป แต่ในขณะเดียวกัน การกำหนด *de minimis* ที่สูง อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้ประกอบการภายในประเทศที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงไม่อาจแข่งขันกับสินค้านำเข้าที่ได้รับยกเว้นภาษีตามเกณฑ์ *de minimis*

นอกจากนี้ ยังมีการตรวจพบการกระทำความผิดโดยอาศัย *de minimis* เช่น การแบ่งสินค้าออกเป็นพัสดุหลายกล่องเพื่อให้แต่ละกล่องมีมูลค่าต่ำกว่า *de minimis* หรือการอาศัยพัสดุขนาดเล็กในการส่งยาเสพติดหรือยาปลอม

ในรายงานการศึกษาฯ ฉบับนี้ ขอเสนอเกี่ยวกับแนวคิด *de minimis* ประเด็นข้อท้าทายต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดเก็บภาษีตลอดจนถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อเสนอแนะของนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ เกี่ยวกับค่า *de minimis* ที่เหมาะสม

1. แนวคิดเกี่ยวกับ *de minimis*

แนวคิดเกี่ยวกับ *de minimis* ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษี คือ การยอมรับว่า ณ จุดหนึ่ง ต้นทุนที่เกิดจากการประเมินและจัดเก็บภาษีทั้งต่อภาครัฐและภาคเอกชนจะมากกว่าภาษีที่จัดเก็บได้ ก่อให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

ในแง่มุมหนึ่ง การยกเว้นการจัดเก็บภาษีโดยกำหนดมูลค่าขั้นต่ำต่ำดังกล่าวก่อให้เกิดประเด็นโต้แย้งเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอย่างเท่าเทียมกันระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน การจัดเก็บภาษีอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยโดยไม่มีข้อยกเว้นเกี่ยวกับราคาขั้นต่ำจะก่อให้เกิดภาระในการบริหารจัดการ

ในทางปฏิบัติและต้นทุนมากกว่าภาษีที่จัดเก็บได้ รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง

ในการนี้ องค์การศุลกากรโลก (WCO) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศหลักด้านศุลกากร เห็นชอบให้มีการกำหนด *de minimis* ดังปรากฏในอนุสัญญาเกียวโตฯ (ฉบับปรับปรุง) ใน Transitional Standard 4.13 ขึ้นใหม่ ดังนี้

“กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดมูลค่าขั้นต่ำ และ/หรือ ค่าภาษีและอากรขั้นต่ำ เพื่อยกเว้นภาษีแก่สินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าขั้นต่ำหรือค่าภาษีและอากรขั้นต่ำนั้น”¹

นอกจากนี้ WCO ยังได้กล่าวใน WCO Guidelines to the Revised Kyoto Convention เกี่ยวกับ Transitional Standard 4.13 ดังกล่าว ดังนี้

“ไม่ควรกำหนดให้จัดเก็บและชำระภาษีอากรที่มีมูลค่าเล็กน้อยที่จะก่อให้เกิดภาระงานเอกสารที่มีต้นทุนสูงต่อทั้งศุลกากรและผู้นำเข้า/ส่งออก โดยศุลกากรต้องบัญญัติและกำหนดจำนวนขั้นต่ำในกฎหมายภายในประเทศเพื่อยกเว้นภาษีและอากร”²

2. *de minimis* ในฐานะเครื่องมืออำนวยความสะดวกทางการค้า

ในบริบทการตรวจปล่อยสินค้าของศุลกากร *de minimis* นำไปใช้ 2 วิธี ได้แก่

1. การกำหนดมูลค่า (value) ขั้นต่ำ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์แบ่งแยกสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีหากมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าดังกล่าว รวมทั้งไม่ต้องยื่นใบขนสินค้า หรือยื่นใบขนสินค้าแบบย่อ
2. การกำหนดหน้าที่ในการรายงาน (reporting) สำหรับสินค้าที่ต้องยื่นใบขนสินค้าอย่างเต็มรูปแบบที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดจำแนกประเภท ถิ่นกำเนิด และราคาศุลกากร เพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีและจัดเก็บสถิติ

ในการนี้ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เล็งเห็นถึงความสำคัญของ *de minimis* ในการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) ที่มีต้นทุนที่สูงในการบริหารจัดการสำหรับการปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากนี้ การเพิ่มภาระ

¹ “National legislation shall specify a minimum value and/or a minimum amount of duties and taxes below which no duties and taxes will be collected”

² “...the collection and payment of duties and taxes should not be required for negligible amounts of revenue that incur costly paperwork, both for the Customs administration and the importer/exporter. Customs administrations must establish and specify in national legislation amounts below which duties and taxes need not be collected and paid.”

ในการผ่านพิธีการศุลกากรมักก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพในที่สุด เนื่องจากจะเพิ่มต้นทุนและเวลาในการตรวจปล่อยสินค้าแล้ว³ ยังเปิดช่องทางให้เกิดการรับสินบนเพื่อการอำนวยความสะดวกด้วย

นอกจากนี้ Productivity Commission ของออสเตรเลีย⁴ มีความเห็นว่า การแข่งขันจากผู้ประกอบการค้าปลีกในต่างประเทศจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพในแวดวงค้าปลีกของออสเตรเลีย นอกจากนี้เนื่องจากผู้ประกอบการจำนวนมากนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า *de minimis* ดังนั้น ความล่าช้าและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการตรวจปล่อยสินค้านำเข้าดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการ และทำให้เก็บภาษีเพิ่มเติมได้น้อยลง

3. *de minimis* เพิ่มอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่

ในสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน มักมีข้อโต้แย้งว่า การกำหนด *de minimis* จะเอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การออกใบเสร็จโดยระบุราคาสินค้าต่ำกว่าความเป็นจริง การแบ่งสินค้าออกเป็นพัสดุหลายกล่อง รวมทั้งการฉ้อโกงรูปแบบอื่น ๆ เกี่ยวกับราคา การนำเข้าสินค้าต้องห้าม ต้องจำกัด การควบคุมคุณภาพสินค้า ฯลฯ เพื่อหลีกเลี่ยงพิธีการศุลกากรและการชำระภาษีอากร

จากการศึกษาวิจัยการปฏิรูปของศุลกากรฟิลิปปินส์เกี่ยวกับผลกระทบของการปรับลด *de minimis* พบว่า การปรับลดดังกล่าว เพื่อเพิ่มอัตราการปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์สูญเสียรายได้มหาศาล อันเกิดจากค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการตรวจสอบสินค้าอย่างละเอียด ในขณะที่ การปรับเพิ่ม *de minimis* อาจไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยที่ชายแดน เพราะประเทศสมาชิก APEC ส่วนใหญ่กำหนดให้ส่งข้อมูลสินค้าล่วงหน้า ไม่ว่าสินค้าจะมีมูลค่าเท่าใดก็ตาม ซึ่งช่วยให้สามารถบริหารความเสี่ยงสินค้าและมีทรัพยากรที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยอื่น ๆ ที่สำคัญกว่า

4. ควรกำหนด *de minimis* ที่ระดับไหน

การกำหนด *de minimis* ที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับการประเมินความสมดุลระหว่างภาษีที่จะจัดเก็บได้ และต้นทุนโดยรวมสำหรับผู้ประกอบการและรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและการบริหารจัดการทางศุลกากร โดยการประเมินแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศอันเนื่องมาจากปัจจัยด้านการเมือง การค้า สังคมและเศรษฐกิจที่ไม่เหมือนกัน

³ ฐานข้อมูล Trading across Borders ของธนาคารโลก (World Bank) พบว่า การจัดเตรียมเอกสารใช้เวลาถึงร้อยละ 50 ของระยะเวลาจัดส่งสินค้าทั้งหมด

⁴ เป็นองค์กรอิสระของรัฐบาลออสเตรเลียที่มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำทางเศรษฐกิจต่อรัฐบาล

ตารางที่ 1 (ข้างล่าง) เปรียบเทียบเฉพาะมุมมองด้านต้นทุนการจัดเก็บและภาษีที่เก็บได้ ข้อสรุปเกี่ยวกับ *de minimis* ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ในปี 2554 (ค.ศ. 2011)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบข้อสรุปเกี่ยวกับ *de minimis* ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ในปี 2554 (ค.ศ. 2011)

ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์
<p>Productivity Commission เสนอแนะให้คง <i>de minimis</i> ไว้ ณ 1,000 AUD แต่หากยกเลิก <i>de minimis</i> จะสามารถจัดเก็บภาษีได้ 578 ล้าน AUD โดยมีต้นทุน 2,000 ล้าน AUD ที่ผู้ประกอบการรัฐบาล และผู้บริโภคต้องแบกรับ อันจะก่อให้เกิดผลเสียมหาศาลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย</p> <p>ทั้งนี้ ควรมีการศึกษาผลดีและผลเสียของการใช้ขั้นตอนใหม่ โดยควรปรับลด <i>de minimis</i> ก็ต่อเมื่อคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ (cost-effective) รวมทั้งประโยชน์ด้านอื่น ๆ</p>	<p>ศุลกากรนิวซีแลนด์เห็นว่า <i>de minimis</i> ในปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว เมื่อพิจารณาถึงต้นทุนในการบริหารจัดการ</p> <p>หากปรับเพิ่ม <i>de minimis</i> จะช่วยลดต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายและการบริหารจัดการในภาพรวม และกระตุ้นการนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำมากขึ้น แต่การปรับเพิ่มดังกล่าวจะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีและรายได้ของรัฐ โดยหากกำหนด <i>de minimis</i> ที่ 650 NZD หรือ 1,000 NZD จะสูญเสียรายได้ปีละ 10.4 ล้าน NZD และ 24 ล้าน NZD ตามลำดับ ซึ่งเกินต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายและการบริหารจัดการในการจัดเก็บภาษี ตามแนวปฏิบัติและวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ การปรับเพิ่ม <i>de minimis</i> จึงไม่เป็นการสมควร</p>

ทั้งนี้ นอกจากความคุ้มค่าและภาษีรายได้รัฐบาลแล้ว การตัดสินใจของรัฐบาลในการกำหนดค่า *de minimis* ที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น

- ปริมาณ มูลค่า และการกระจายสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำผ่านไปรษณีย์ระหว่างประเทศ สินค้าที่ขนส่งทางอากาศ และสินค้าที่ขนส่งทางทะเล
- อัตราภาษีที่ใช้กับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำ
- มูลค่าสินค้าที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ส่งถึงผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือส่งถึงองค์กรไม่แสวงหากำไรที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

- ต้นทุนอื่น ๆ (เช่น ค่าขนส่ง ค่าประกันภัย และภาษีอากรและค่าธรรมเนียมอื่น) ซึ่งอาจนำไปรวมในการคำนวณมูลค่านำเข้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- ระดับของผลกระทบที่จะมีต่อพฤติกรรมของผู้นำเข้าและต่อมูลค่าสินค้านำเข้า

จากการศึกษาของ Stephen Holloway และ Jeffrey Rae เกี่ยวกับ *de minimis* ของประเทศสมาชิกกลุ่ม APEC⁵ 6 ประเทศ ได้แก่ แคนาดา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย (APEC-6) ในฐานะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของภูมิภาค APEC ทางภูมิศาสตร์และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยแต่ละประเทศมี *de minimis* ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2 *De minimis* ใน APEC-6*

ประเทศ	สกุลเงินท้องถิ่น	ดอลลาร์สหรัฐ (อัตราในปี 2554)
แคนาดา	20 CAD	20
อินโดนีเซีย	50 USD	50
ญี่ปุ่น	10,000 JPY	127
มาเลเซีย	500 MYR	166
ฟิลิปปินส์	15 PHP	0.35
ไทย	1,000 THB	33

* ข้อมูลนี้ เป็นข้อมูล ณ ปี 2554 โดยในรายงานการศึกษานี้ยังคงตัวเลขดังกล่าวไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับ

ผลการศึกษาวิจัยของ Stephen Holloway และ Jeffrey Rae

⁵ ข้อมูล ณ ปี 2554 ตามที่ผู้เขียนใช้ในการวิจัย พบว่า ประเทศสมาชิก APEC ส่วนใหญ่กำหนด *de minimis* โดยแตกต่างกันไปตั้งแต่ประมาณ 1 USD จนถึงประมาณ 1,000 USD และประเภทสินค้าที่ได้รับสิทธิยกเว้นมีความแตกต่างกันตามแต่ละประเทศด้วย

จากนั้น ได้ประเมินผลดีต่อเศรษฐกิจโดยปรับเปลี่ยนระดับ *de minimis* เป็น 50, 100, 150 และ 200 USD โดยได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบ Net Economic Benefit⁶ ของการปรับเปลี่ยน *de minimis* ใน APEC-6 และ APEC-21 (หนึ่งพันล้าน USD ต่อปี)

De minimis (USD)	ประเทศสมาชิก APEC 6 ประเทศ		ผลดีสุทธิต่อประเทศสมาชิก APEC 21 ประเทศ
	ผลดีต่อเศรษฐกิจสุทธิ (Net Economic Benefit: NEB)	NEB เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนของ GDP ในประเทศสมาชิก APEC 6 ประเทศ	
50	0.031	0.001	0.16
100	3.89	0.056	19.8
150	4.90	0.071	25.0
200	5.93	0.086	30.3

ตารางที่ 4 ผลดีต่อเศรษฐกิจของการปรับเปลี่ยน *de minimis* ใน APEC-6 (หนึ่งพันล้านเหรียญ USD ต่อปี)

De minimis (USD)	แคนาดา	อินโดนีเซีย	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	ฟิลิปปินส์	ไทย
50	30.60	0	0	0	0.28	0.35
100	3,771	38.8	0	0	16.9	61.8
150	4,662	44.4	104	0	18.7	70.3
200	5,453	48.7	304	22.5	20.7	78.5

จากตารางข้างต้น สรุปได้ว่า *de minimis* ที่ 200 USD ก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ประมาณ 5.9 พันล้าน USD ต่อปี สำหรับ APEC-6 หรือ 30.3 พันล้าน USD ต่อปี สำหรับประเทศ APEC ทั้งหมด 21 ประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.086 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของทั้ง 21 ประเทศ สรุปว่า *de minimis* ยิ่งสูงยิ่งดี

⁶ ประกอบด้วยต้นทุนของรัฐในการบริหารจัดการพิธีการ การประหยัดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการ ผลกระทบที่ไม่มีนัยยะสำคัญต่อการจัดเก็บภาษี ผลดีต่อผู้ประกอบการจากการตรวจสอบปล่อยสินค้าที่รวดเร็ว

ในการนี้ การประหยัดค่าใช้จ่ายภาครัฐในการบริหารจัดการนับเป็นผลดีที่สุด โดยในทุกกรณี การลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้คิดเป็นร้อยละ 76 ของผลดีทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผลดีโดยเฉพาะต่อผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลางที่ประสบกับภาระที่มากเกินไปในการผ่านการศุลกากร

นอกจากนี้ การปรับ *de minimis* ที่ 200 USD ยังช่วยลดระยะเวลาการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสินค้าที่เน่าเสียได้ ถ้าสมมุติ ถูกทดแทนด้วยสินค้าอื่นที่ดีกว่า หรือเสื่อมความนิยมในหมู่ผู้บริโภค โดยผลการศึกษา ก่อนหน้าพบว่า การลดระยะเวลาจัดส่งร้อยละ 10 จะช่วยเพิ่มการส่งออกสินค้าที่มีความอ่อนไหวต่อเวลากว่าร้อยละ 4 อย่างไรก็ตาม สำหรับสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ ระยะเวลาขนส่งอาจลดไม่มากนักเมื่อเทียบกับสินค้าอื่น ๆ

Holloway และ Rae ยังพบว่า ผลกระทบต่อการปรับเพิ่ม *de minimis* ต่อการจัดเก็บภาษีมีไม่มากนัก โดยรัฐจะสูญเสียรายได้น้อยกว่าร้อยละ 1 ของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ลดลงเมื่อกำหนด *de minimis* ที่ 200 USD และเพียงร้อยละ 0.7 ที่ *de minimis* ที่ 100 USD อย่างไรก็ตาม การประเมินการสูญเสียการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกระทำได้ยาก แต่คาดว่า รัฐจะสูญเสียการจัดเก็บภาษีประเภทนี้อย่างมากที่สุดไม่เกินร้อยละ 4 ของค่าใช้จ่าย ๆ ที่ลดลง เมื่อกำหนด *de minimis* ที่ 200 USD

การสูญเสียรายได้ภาครัฐน้อยกว่าที่เคยคาดคิดไว้มาก เพราะฐานภาษีได้ลดลงอย่างมากแล้ว เนื่องจากอัตราภาษีพิเศษภายใต้ความตกลงการค้าเสรี (FTA) และเนื่องจาก *de minimis* ที่มีอยู่ แม้กระทั่งในประเทศที่ใช้อัตราภาษี MFN (Most Favoured Nation) ที่สูงกว่าประเทศอื่น

จากผลการศึกษาดังกล่าว หอการค้านานาชาติ (International Chamber of Commerce หรือ ICC) เสนอแนะให้เพิ่ม *de minimis* เพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโลกในยุคการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง ในการนี้ ICC เห็นว่า

- การปรับเพิ่ม *de minimis* ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย เนื่องจากผู้ขนส่งยังคงต้องยื่นบัญชีสินค้าและข้อมูลสำคัญอื่น ๆ สำหรับการคัดกรอง
- สินค้าต้องห้ามหรือสินค้าต้องจำกัด ไม่ได้รับยกเว้นจากข้อกำหนดที่ไม่ใช่ภาษี
- ศุลกากรมีทรัพยากรในการบริหารจัดการสินค้าที่มูลค่าและความเสี่ยงสูงอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ผู้นำเข้า/ส่งออกขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน
- สินค้าชั้นกลางหรือสินค้าที่เป็นส่วนประกอบขนส่งมาถึงทันท่วงที

- การปรับเพิ่ม *de minimis* สำหรับสินค้าที่จัดส่งทางไปรษณีย์ จะมีความใกล้เคียงกับ *de minimis* สำหรับของติดตัวผู้โดยสารมากขึ้นในหลายประเทศ
- ประเด็นด้านการปฏิบัติตามกฎหมายการค้า เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา ได้รับความสนใจมากขึ้น

ในการนี้ ICC เสนอแนะให้กำหนด *de minimis* ที่เป็นมาตรฐานทั่วโลก อย่างน้อย 200 USD โดยพิจารณาจากราคาสินค้า ไม่ใช่ค่าภาษี เพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจโลกมากที่สุด เกิดการสร้างงานที่มากขึ้น และนำทรัพยากรไปใช้กับการบริหารจัดการประเด็นด้านภาษีอื่น ๆ ที่สำคัญกว่า นอกจากนี้ ICC ยังเห็นควรให้กำหนด *de minimis* ในระดับสูงสุดที่ 1,000 USD โดยไม่จำเป็นต้องใช้ตัวแทนออกของ และขอให้ภาครัฐพิจารณา ทบทวน *de minimis* เป็นระยะโดยคำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

สรุป

มาตรฐานสากลเห็นชอบให้มีการกำหนด *de minimis* แต่ประเด็นปัญหา คือ ควรกำหนด *de minimis* ที่ระดับใด จึงจะเกิดสมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกทางการค้า ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสำหรับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการภายในประเทศ และการปกป้องสังคมจากสินค้าอันตราย ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า งานศึกษาวิจัยข้างต้นไม่ได้วิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายในประเทศในแง่การแข่งขันทางการค้า นอกเหนือจากการพิจารณาการจัดเก็บรายได้ ต้นทุนในการบริหารจัดการ และการอำนวยความสะดวกทางการค้าเป็นหลัก นอกจากนี้ ในยุคปัจจุบัน มีแนวโน้มการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการตรวจปล่อยสินค้ามากขึ้น ต้นทุนในการบริหารจัดการสินค้าจากการปรับลด *de minimis* จึงอาจไม่สูงเท่ากับแต่ก่อน

ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการศึกษาผลกระทบรอบด้านของการปรับเพิ่ม/ลด *de minimis* ไม่ใช่แต่ด้านต้นทุนทางศุลกากรเพียงอย่างเดียว เช่น ด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า การจัดเก็บภาษี การควบคุมสินค้าตามกฎหมายอื่นๆ การปกป้องสังคม และการแข่งขันที่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการภายในประเทศ

ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ *de minimis* ของประเทศต่าง ๆ ในจดหมายข่าวและรายงานการศึกษาของสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ ฉบับก่อนหน้า ดังนี้

จดหมายข่าว

1. ฉบับเดือนสิงหาคม 2559 http://brussels.customs.go.th/data_files/160826183551790879602.pdf
2. ฉบับเดือนมีนาคม 2560 http://brussels.customs.go.th/data_files/58d6d9a6568268ddd9000a351d13f06c.pdf
3. ฉบับเดือนธันวาคม 2560 http://brussels.customs.go.th/data_files/1f7edc4c6d5895137c15131a9ae551cd.pdf

รายงานการศึกษา

1. CROSS-BORDER E-COMMERCE (CBEC): รูปแบบใหม่ในการจัดการการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศจีน
http://brussels.customs.go.th/data_files/36c2ac58d2534b771d056a560247e09f.pdf
2. การจัดเก็บภาษีและพิธีการศุลกากรสินค้า e-commerce ในสหภาพยุโรป
http://brussels.customs.go.th/data_files/507937fe74e018e431068078b56ae42a.pdf

อ้างอิง

- Holloway, Stephen, and Jeffrey Rae. *De minimis thresholds in APEC*. World Customs Journal Vol. 6 No.1. [http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%206%2C%20Number%201%20\(Mar%202012\)/04%20Holloway_Rae.pdf](http://worldcustomsjournal.org/Archives/Volume%206%2C%20Number%201%20(Mar%202012)/04%20Holloway_Rae.pdf). Pp. 31-33, 38-45, 57-58.
- International Chamber of Commerce. *Global Baseline De Minimis Value Thresholds*. February 2015. <https://cdn.iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2015/02/ICC-Policy-Statement-on-Global-Baseline-De-Minimis-Value-Thresholds-2015.pdf>.
- World Customs Organization. *E-Commerce: Issues arising from the increase in the e-commerce*. Permanent Technical Committee 205th/206th Sessions. 27-31 October 2014.
- UNECE. *De Minimis*. <http://tfig.unece.org/contents/de-minimis.htm>. Accessed 21 September 2018.

